

Лункіна Т.І. – к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту
Миколаївський національний аграрний університет

ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

На сучасному етапі господарювання неможливо існувати без співпраці з інвестиційними, страховими, банківськими та іншими фінансовими установами. Тому постає потреба суб'єктів господарювання щодо обізнаності з фінансових дисциплін, адже фінансовий аспект зачіпає практично всі сфери життєдіяльності сучасного суспільства. На сьогоднішній день, фінансова грамотність дає можливість як підприємствам, так і громадянам керувати своїм матеріальним благополуччям. І навпаки, відсутність елементарних фінансових знань і навичок обмежує можливості щодо прийняття правильних рішень для забезпечення свого добробуту.

Фінансова грамотність як предмет у Європі з'явився не так давно, лише у минулому столітті. Але з кожним роком набуває все більшої актуальності. Так, в Україні курс «фінансова грамотність» у загальноосвітніх навчальних закладах було запроваджено з 12 вересня 2013 року як дослідно-експериментальний освітній проект з підвищення рівня фінансової грамотності української молоді. Підвищення рівні фінансової обізнаності молоді – це інвестиції у майбутнє України як стабільної і незалежної держави.

Також варто відмітити, що у січні 2014 року Національний банк України став повноправним членом Міжнародної мережі фінансової просвіти Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD/INFE). Що є підтвердженням наміру Національного банку України щодо подальшої реалізації відповідних національних просвітницьких заходів з використанням найкращого світового досвіду.

Фінансова грамотність – це знання, розуміння, навички та впевненість, які дають змогу людині приймати зважені рішення щодо ефективного управління власними фінансами та раціонально діяти відповідно до конкретних життєвих обставин.

На сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку України створено новий розділ «Фінансова грамотність», який функціонує для того, щоб кожен бажаючий мав змогу отримати корисну для себе інформацію, зокрема щодо вибору інструменту заощадження, ведення сімейного бюджету, уникнення зайвих витрат і боргів, орієнтування в різноманітних послугах і продуктах, що пропонуються фінансовими інститутами. Адже фінансові знання та навички є запорукою прийняття ефективних та обачних фінансових рішень, що дають змогу керувати власним матеріальним благополуччям, покращувати якість і рівень життя як окремої людини, так і суспільства загалом [2].

Задля підвищення рівня фінансової грамотності населення у кінці жовтня 2013 року Національний банк України разом з громадськими організаціями, професійними асоціаціями, банківськими та фінансовими установами, комерційними компаніями, центральними та місцевими органами влади взяли участь у проведенні Всеукраїнського тижня фінансової грамотності та Всесвітнього дня заощаджень в Україні.

Основними завданнями Всеукраїнського тижня фінансової грамотності стали роз'яснення щодо ведення сімейного бюджету, основних принципів фінансового обліку, виховання звички до заощаджень та інвестицій, надання правдивої інформації про основні фінансові продукти, за допомогою яких можна реалізувати свої плани. Окреслено основні сценарії освітніх заходів для різних вікових і соціальних груп населення, спеціально розроблені Національним банком України відповідно до цільових аудиторій з їх особливостями та сферою інтересів, а саме:

- сценарій для банків «День відкритих дверей»;
- сценарій для школярів 7-10 класів;
- сценарій заходу для студентів ВНЗ;
- сценарій заходу для молодих родин;
- сценарій для фізичних осіб-підприємців;
- сценарій заходу для пенсіонерів.

Підвищення освіченості у фінансових питаннях впливає, зокрема, на зниження ризиків користування споживчими кредитами, упередження шахрайських дій недоброзичливців, розуміння переваг інструментів заощаджень, що пропонують фінансові установи та інше.

Чим вище рівень фінансової грамотності, тим впевненіше людина почуватиме себе у сучасному світі. До того ж, від рівня фінансової грамотності населення багато в чому залежить економічний розвиток кожної родини та всієї України.

1. Блискавка О. Фінансова грамотність населення та розвиток національної економіки / О. Блискавка, А. Зеленцова // Україна фінансова : інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку [Електроний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ufin.com.ua>. Дата останнього доступу. 05.03.2014 р.
2. Національний банк України : офіційний сайт [Електроний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>. Дата останнього доступу. 04.03.2014 р.
3. Бонд Р. Фінансова грамотність та обізнаність в Україні : факти та висновки / Р. Бонд, О. Куценко, Н. Лозицька. — 2010. — Київ. — 40 с.